№ 27
შაბათი, 5 თებერვალი 1894

1877—1894

ივერია

№ 27
შაბათი, 5 თებერვალი 1894

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12 . . .	10—	6 . . .	6 —
11 . . .	9 50	5 . . .	5 50
10 . . .	8 75	4 . . .	4 75
9 . . .	8 —	3 . . .	3 50
8 . . .	7 25	2 . . .	2 75
7 . . .	6 50	1 . . .	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური.

რედაქცია:
ნიკოლოოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებელად:
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას—სასახლის ქუჩა, ბანკის ქორვასლი.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი 8 კაპეიკი.

მიხეილ იაკობის-ძე კოგბიაშვილი და მეუღლე მისი ელენე გიორგის ასული, გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა გარდაცვლებასა თავიანთ საყვარელის ასულის **თამარისას** და სთხოვენ მობრძანდნენ მის დასაფლავებაზედ ს. ახმეტაში 7 თებერვალს, დღისს 11 საათზ,დ.

(1—1)

ქართული თეატრი
ოთხშაბათს, 9 თებერვალს
ვალერიან გუნიას
საბენეფისოდ
ქართულ დრამატიულ საზოგადოების დასის მაერ ქ-ნი მ. საფაროვის, ბ. ავალიშვილის და ბ-ნი ალექსეევ მესხიევის, ყიფიანის და ტყეიაველის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

I

პირველად ასსალი პიესა

ცხოვრება

ჩვენ დრამიდელი სურათები 2 მოქ. ვ. გუნიასი
ეძღვნება ალექსანდრე ყაზიბეგის ხსოვნას
ვასილ ბედკრულაძის როლს შეასრულებს
ვლადიმ. ალექსეევ-მესხიევი

II

ალუმი

კომედია-ტრემრობა 4 მოქმედებად გადმოკ. ვალ. გუნიას მიერ

1 მოქმედ.	2 მოქმედ.	3 მოქმედ.	4 მოქმედ.
✦	✦	✦	✦
ჟარის სადგომი	სამსჯდ. თეთრი	ოერეშთ მასკა	გაბარჯ. ნადაელი

მოქმედება **სწარმოებს** თიანეთში

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი სიფაროვისა, ჯალიშვილისა, ჩერქეზიშვილისა, ტარიელოვისა, მაქსიმოვისა, ბრანსროვისა და სხ. ბ-ნნი ალექსეევ-მესხიევი, ყიფიანი, ტყეიაველი, სეიმონიძე, გუნია, აწყურელი, შათირიშვილი, კოსელაძე და სხვანი.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია

შეგირდებისათვის კუპონები ლოჟების უკან 60 კაპ.
დასაწყისი სწორედ $7^1/_2$ საათზედ

ТОВАРИЩЕСКІЙ ОБѢДЪ
ПО СЛУЧАЮ 75-ЛѢТІЯ
Императорскаго С.-Петербургскаго университета
состоится 8-го февраля въ 3½ часа дня
въ залѣ „Тифлисскаго Кружка“.

Цѣна обѣда (съ шампанскимъ и другими винами и ликерами, жженкой, а также считая музыку, телеграммы и все прочее) 7 рублей.

Гг. бывшіе студенты С.-Петербургскаго университета и другихъ высшихъ учебныхъ заведеній могутъ пріобрѣсть билеты: у 1) прис. пов. А. С. Френкеля (Саперная ул., д. Ключарева и въ окружномъ судѣ; 2) Ю. Н. Милютина (Гудовича ул., № 2); 3) В. Н. Богословскаго (въ помѣщеніи закав. отд. госуд. двор. зем. банка, на Сололакской ул.), 4) Н. Ѳ. Илляшенко (Эриванск. площадь, камера слѣдоват. 2-го отдѣл.); 5) А. А. Іоаннисіани (въ редакціи газ. „Ардзганкъ“) 6) кн. В. Н. Черкезова (Новая ул., № 7) М. И. Черникова (въ первой классической гимназіи); 8) въ канторѣ газ. „Кавказъ“; 9) въ конторѣ газ. „Новое Обозрѣніе“; 10) въ конторѣ газ. „Тифлисскій Листокъ“; 11) въ центральной книжной торговлѣ (3—2)

ქუთაისის ამხანაგობის გამოცემა
№ 7
დაიბეჭდა და იშეიდება
თხზულებანი
გ. წ ე რ ე თ ლ ი ს ა
I ტომი
ფასი სამი აბაზი
(5—1)

ახალი ამბავი

*** გუშინ ღამ, 3 თებერვალს, ტფილისში გარდაიცვალა ტფილისის კომენდანტი და სახელმწიფო თეატრის დირექტორი გენერალ-ლეიტენანტი ერნსტი. განსვენებული 80 წლისა იყო. მიცვალებულს ორშაბათს დასასფლავებენ.

*** ამ ჟამად პოლიცია ჰკრეფს ცნობებს იმის შესახებ, თუ რომელ პოლიციის განყოფილებაში რამდენი ხარჯის მძღეველნი სცხოვრობენ. ეს ცნობები საჭიროა იმისთვის, რომ ხარჯის მძღეველებთ მთავრობამ კიდევ საკუთარი გადასახადი მიაწეროს ტფილისის მიხეილის საავადმყოფოს გასადიდებლად.

*** ტფილისის პოლიცმეისტერი სთხოვს ქალაქის მოურავს, სოლოლაკის აოხს ამადლების ქუჩაზედ რკინის კარები გაუკეთოთ, რადგან სანელი სუნი ამოდის იქიდანაო.

*** საუფლისწულო უწყებას გადაუწყვეტია ბორჯომის ახლოს ფერმა გაჰმართოს თავისის ხარჯით. ამ ფერმაში უნდა მოიშენონ საფფთიაქო მცენარეები, რომლებსაც ჰხმარობენ სამხედრო აფთიაქებში. ფერმის გამართვას შეუდგებიან მომავალ მაისიდგან.

*** ჩვენ მოგვივიდა ქუთაისის წიგნების გამომცემელ ამხანაგობის მიერ გამოცემული თხზულებანი ბ-ნის გ. წერეთლისა. წიგნი საუცხოოდ არის დაბეჭდილი და გამოცემული ნ. ი. გამრეკელის სტამბაში სქელს ქალაქზედ, შეიცავს სულ 275 გვერდს და არც ძვირად ღირს, ფასი პირველის ნაწილისა 60 კაპ. ამხანაგობას ჯერ-ჯერობით პირველი ნაწილი გამოუცია და უკვე შესდგომია მეორე ნაწილის ბეჭდვას. ამ წიგნში მოთავსებულია გ. წერეთლის «კიკოლიკი, ჩიკოლიკი და კუდაბზიკა» (მგზავრის წერილებიდგან), ნაწილი პირველი და მეორე.

*** მივიღეთ აგრეთვე ქუთაისშივე გამოცემული თეოფილე ხუსკივაძის პაწია წიგნაკი «დრო გამოიცვალა», მიძღვნილი ახალგაზდა მეკვლეების მიმართ. ეს წიგნაკი შეიცავს სულ 24 გვერდს, ფასი არ აწერია. ორსავე წიგნის შესახებ ჩვენს აზრს ცალკე გამოვთქვამთ.

*** საერთაშორისო ხილეულობის გამოფენაზედ 1894 წელს, რომელიც იქმნება პეტერბურგში, უავგუსტოს ს ს ა ა ტ ო ო ო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მელიც კელა გლდანელის დუქანში ქეიფობდა. დაპატიმრებულნი გამოტყდნენ ამ დანაშაულში. ქმარი მიუყიდნიათ ავლაბარში ჩარჩის სალთხუცაშვილისათვის, რომელსაც გამოართვეს. ნაპოვნია აგრეთვე მოპარული ფულის ნაწილი და ტანისამოსი.

დამეკვირდი

—

ბეკრმა არ იცის რა დიდი ცოდნა უნდა ჩვენის შეიტობის გაგებასა და ცოდნასა.

იუნგენანტი

**

ᲬᲙᲣᲐ ᲗᲝᲗᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡᲐ ᲬᲮᲔᲓᲕᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲐᲠ ᲘᲪᲘᲡ ᲠᲝᲛᲔᲚᲘ ᲛᲝᲛᲐᲠᲩᲘᲐᲜᲘ; ᲒᲝᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲐ ᲔᲠᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲬᲮᲔᲓᲕᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲐᲠ ᲒᲖᲘᲗ ᲓᲐᲓᲘᲡ ᲙᲔᲓᲚᲘᲗ.

ᲑᲣᲡᲢᲘ

**

თუ შენი ნაწარმოები მეოდნეს არ მოეწონა, ეუდა ნაშანა; ხოლო თუ ᲣᲕᲘᲪᲘᲡ ᲥᲐᲜᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘᲡᲐ, ᲡᲣᲚ ᲐᲠᲐᲤᲠᲐᲓ ᲙᲐᲠᲒᲔᲑᲣᲚᲐ.

გელლერტი

ᲙᲝᲠᲔᲡᲞᲝᲜᲓᲔᲜᲪᲘᲐ

—

ᲡᲝᲤ. ᲑᲝᲜᲓᲘ (სიღნაღის მაზრა) 25 იანვარს. მთელ ქიზიყს დაერია ერთ გვარი ავადმყოფობა—სურდოხველება, ყელისა და თავის ტკივილი. ძალიან ცუდი ზამთარიცაა: ხან თოვს და ხან მოწმენდილია ცა; მოწმენდილში უფრო ჭყინავს და ღილაღამოთი ძრიელი ცივი. რა თქმა უნდა, ეს ავადმყოფობაც ჰიერის ბრალი უნდა იყოს. ხალხი ძრიელ შეშინდა: ე, ღალოცვილი ღმერთი, არ ვიცი, რას გვიპირებსო. შარშან იყო და ცხვარი და საქონელი გაგვიწყვიტა, წელს კიდე აპალთია ხალხზედ მოდგეს ᲯᲔᲠᲘᲗ... ჩვენმავე ცოდვამ გვიწია; ძმა ძმას აღარ ითვისებს, მამა—შვილს და, ცოლი—ქმარს, მოდი და ღმერთი ნუ გაგვიწყრება! მეზობლობა, ერთობა და სიყვარული ხომ სადღაა? მათ მაგიერ ახლა ᲪᲐᲠᲪᲕᲐ-ᲒᲚᲔᲯᲐ, სიტყვითა და საქმით ზნეევა; რაც მოგვივა, სულ ჩვენითვე მოგვივამ...

ავადმყოფობისაგან ხალხს ზარალი სიკვდილით ᲯᲔᲠ საიმისო არ ეძლევა, მაგრამ მაინც დიდი სიფრთხილე ჰმართებს დიდსა თუ პატარას. გახშირებულ ავადმყოფობის გამო დიდი დარანი დაუდგათ მკითხავებს და ათას გვარ მატყუარა ექიმბაშებს. ან-კი რა ჰქნას ხალხმა, ვის მიჰმართოს? სიღნაღში წავიდნენ? იქიდგან ნასწავლ მკურნალის მოყვანა და ავადმყოფის ჩვენება მამასისხლად უᲯᲓᲔᲗᲐᲗ, ფერშლები კიდევ აქ არ არიან. თუმცა მთელი სიღნაღის მაზრა თავის ხარᲯᲘᲗ ინახავს ერთ ექიმს და ორ ფერშალს, მაგრამ ისინიც სოფ. ველისციხეში—თელავისა და სიღნაღის მაზრის საზღვარზედ იმყოფებიან. ამა, იქიდგან 40—60 ვერსის მანძილზედ, რას გაგწყობენ? არ იქნება ურიგო ამ გარემოებას მიაქციონ ყურადღება. ამათ სადგომათ უნდა აირჩიონ სიღნაღის მაზრის შუა ადგილი. ამისთანა ადგილია სოფელი ბაკურციხე, სადაც უკვე არსებობს კერძო აფთიაქი, ექიმიც რომ ჰყვანდეთ, ძლიერ კარგი იქნება. ამისთანავე აფთიაქი ქვემო მაჩხაანშიაც რომ იყოს თავის ექიმითა, მაშინ ხომ აქაური მკითხავებს ლილახანა წაუხდებათ და ქიზიყელებსაც ეშველებათო.

ამას წინად სოფ. ბოდბეში იყო აქაური პოლიციის ბოქაული ბ-ნი ლ. ანდრონიკაშვილი, შეჰყარა ბოდბის საზოგადოება და ბევრ სხვა-დასხვა საქმეებზედ ელაპარაკა. სხვათა შორის, ყურადღება მიაქცია აქაურ დუქნებსა და სკოლას და უჩინა ხალხს, რომ ექვს უხეირო დუქნის მაგიერ ერთი რიგიანი დუქანი იქონიეთ, ნუ ეᲗᲘᲛᲔᲕᲘᲜᲔᲑᲘᲗ ამდენ სხვადა-სხვა მედუქნეებსაო. სკოლის შესახებ უთხრა: „ბოდბის საზოგადოება ხალხის სიმრავლით და შეძლებითო სხვა სოფლის საზოგადოებაზედ წინა სდგას, მაგრა მსწავლა განათლებით-კი უკან ხართ ჩამორჩენილიო. თქვენზედ მცირე და ღარᲩ სოფლებში რიგიანი სკოლები აქვთო და თქვენ-კი აქამდის ერთი კარგად მოწყობილი სკოლა ვერ მოგიხერხებიათო. თუმცა ერთი სმრᲔᲕᲚᲝᲜ სკოლა გაქვთ, მაგრამ რა გამოვიდა? ეს ორი წელიწადია მთავარი უსასყიდლოდ ასწავლის თქვენს შვილებს და ათას გაᲬᲘᲠᲔᲑᲐᲡ ითმენს. სად გაგონილა, უფასო, მშიერ მწყურვალე მუშა საქმეს გულ-დადებით აკეთებდეს?!. თუ გინდათ, რომ თქვენმა შვილებმა ისწავლონ და მასწავლებელიც ᲑᲔᲯᲘᲗᲐᲓ მოიქცეს, უნდა სკოლის სასარგებლოდ ორმოც-და-ათი თუმანი გაიღოთ და ამ ფულით სკოლაც სრულებით დაკმაყოფილდება—შეშითა, მოსამსახურე ბიᲜᲘთა, ᲒᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ნივთებით და მასწავლებელითაო; იმედი მაქვს, თქვენდა სასარგებლოდ, ამ ჩემს თხოვნას უარს არა ჰყოფთ, განაჩენს შეადგენთ და ხელსაც მოაწერთო. ბოქაულის აზრი სოფლის საზოგადოებას ძრიელ მოეწონა და სრული თანხმობა გამოუცხადა.

თ. ბოდბელი

Ს. ᲚᲐᲨᲔ (ᲗᲝᲠᲐᲞᲐᲜᲘᲡ ᲛᲐᲖᲠᲐ). ძველი მოძღვარი გარდაგვეცვალა და ახალგაზდა დავᲒᲘᲜᲐᲨᲔᲡ. ახალს მოძღვარს ხალხი საზოგადოდ ყველგან იᲬᲘᲜᲘ თვალით უᲪᲥᲔᲠᲘ. მოხუცი, რაც უნდა ᲔᲡᲘᲜᲐᲕᲘᲡᲔᲚᲘ იყოს, უფრო მოსწონთ, ვიდრე ახალგაზდა. იქნება ახალგაზდა მღვდელნი ᲐᲨᲐᲕᲔᲑᲓᲔᲜᲘ რასმა, მაგრამ რომ ისინი უფრო სასარგებლონი იქნებიან სოფლისათვის, ეს ნამდვილია. ᲯᲔᲠ ისა, რომ ნასწავლი არიან და ტფილისის სასულიერო სემინარიაში კურს-დამთავრებულნი; მერეა-და, ვიდრე მღვდლად წავიდოდნენ სამრᲔᲕᲚᲝ, ან სოფლის სკოლის მასწავლებლად არიან ხოლმე. ჩვენი ახალი მღვდელიც პირველში სამრᲔᲕᲚᲝ სკოლის მასწავლებლად იყო და ურიგოდაც არ მიჰყავდა საქმე. მაᲗᲐᲡᲐᲓᲐᲛᲔ, იმედია, რომ ჩვენს სოფელშიც მოიხდომებს და მოახერხებს სამრᲔᲕᲚᲝ სკოლას და თავის ცოდნისა გა გამოცდილების წყალობით რიგიანად წაუძღვება კიდეᲓ. თუ მღვდლებმა და სოფლის მასწავლებლებმა მხᲔᲝᲜᲝᲗ და ᲑᲔᲯᲘᲗᲝᲗ ერ გამოიჩინეს, ხალხს არა ჩაᲒᲐᲜᲬᲘᲚᲘᲡ-რა და ᲪᲝᲢᲐᲝᲠᲓᲜᲐᲓ მაინც წინ არ წასწიეს ან გონებით, ან ქონებით, თქვენი მტერი, ჩვენ დავიქვეითებთ და გავწყალდებით.

აქეთაც წელს ცუდი მოსავალი იყო. ნახᲔᲕᲐᲠᲡ არ მოსვლია წლის სარᲩ. მამულები არ უვარგა ჩვენს სოფელს. თუ კარგი ამინდებია, კიდეᲓ მოდის რამე, ხოლო თუ პატარა ცუდი ამინდები დადგა ᲘᲕᲔᲣᲠᲔᲑᲘთ. ᲗᲐᲠᲨᲐᲜ ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲒᲕᲐᲚᲕᲐ ᲘᲧᲝ, რომ ან რაც მოვიდა, როგორ მოვიდა. მოუსავლობას საქონლის ᲭᲘᲠᲘᲪ თან მოᲰᲧᲕᲐ და გაანახᲔᲕᲠᲐ სოფლის საქონელი.

მიᲮ. ᲑᲣᲩᲘᲫᲔ

ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

—

ᲜᲔᲑᲐ ᲒᲕᲘᲠᲗᲔᲗ, თქვენის გაზეთის საᲗᲣᲐᲠᲔᲑᲝᲗ ᲣᲒᲣᲓᲝᲗᲐᲓᲦᲘᲡ მადᲚᲝᲑᲐᲡ მიᲗᲣᲓᲔᲑᲘᲗᲐᲜ თავᲘᲗ ᲐᲝᲡᲘᲡ ᲛᲐᲮᲘᲯᲐᲜᲘᲡᲫᲔ ᲜᲐᲒᲐᲜᲘᲗᲘ, რომᲚᲔᲛᲘᲪ ᲐᲡᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲮᲘᲡᲚᲘᲡ წიგნთ საᲪᲮᲝᲕᲚᲘᲡ შემოსწᲠᲐ ᲡᲘᲗᲝᲗ მᲐᲜᲘᲗᲝ, ᲐᲡᲔᲗᲘᲡ ᲐᲛᲘᲡ წიგნთ საᲪᲮᲝᲕᲚᲘᲡ შემᲓᲛᲘᲗᲘᲡ ᲬᲘᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲮᲚᲝᲛᲘᲗᲘᲡ ᲬᲚᲝᲕᲐᲠᲘᲗᲐᲓ ᲐᲗᲐᲗᲘᲡ ᲛᲐᲮᲘᲗᲝᲗ.

ᲐᲡᲐᲜᲘᲡ ᲬᲘ�გᲜᲗ ᲡᲐᲪᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲔᲚᲝᲗᲐᲒᲐᲜᲘᲡ ᲡᲝᲤᲚᲝᲛᲝᲜ ᲛᲔᲛᲘᲪᲘᲠᲘᲡᲗ

2 თებერვალი
1894 Წ.

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲡᲪᲔᲜᲐ.

„ᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲡ ᲨᲕᲘᲚᲘ“ დრამა ალ. დიუმასი (შვილი) 3 მოქმ. თარგმანი ქუᲯᲘᲡᲐ (ᲨᲐᲚᲕᲐ ᲓᲐᲓᲘᲐᲜᲘᲡᲐ).

ᲨᲐᲠᲨᲐᲜᲓᲔᲚᲘ ᲩᲕᲔᲜᲡ ᲗᲐᲗᲠᲝᲜᲘᲡ ᲬᲘᲠᲘᲚᲘᲗᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲡᲐᲙᲣᲗᲐᲠᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲘᲗᲘᲗ ᲔᲮᲚᲐᲜᲓᲔᲚᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ შესახები დრამები და კომედიები არ გვეᲥᲜᲔᲑᲐ, მᲐᲜᲐᲛ ᲩᲕᲔᲜᲘ თეᲐᲢᲠᲘ ᲤᲘᲠᲛᲘᲙᲠᲗᲘᲡᲔᲚᲘ, ᲣᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲝᲛ და ᲣᲛᲔᲠᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲛ იქნება ჩვენის ცხოვრებისათვისა-მეთქი. არსებითად ეს აზრი დღესაც ნამდვილად მიმᲐᲩᲜᲐ; მაგრამ, რუსულის ანდაზისა არ იყოს, რაც არა გვაᲥᲕᲡ, იმაზე საᲩᲘᲕᲐᲠᲘ არ გვმართებს, ეს არ ქონვა, რასაკვირველია, სავალალოა, მაგრამ შეგვიძლია ვინუგეშოთ თავი იმით, რომ ყველგან ყოველი ახალი და კარგი საქმე მიმᲔᲫᲐᲕᲘᲡᲗᲐᲜ ᲧᲝᲤᲘᲠᲔ შემოღებული და მერე ეს საქმე თავად გაზრდილა, უბარტყნია, და ახალ ნიადაგზე შესაფერი და შეხᲐᲛᲔᲑᲣᲚᲘ ნაყოფი გამოღᲔᲜᲐ.

საᲭᲘᲠᲝᲐ ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ, რომ იმ თავი თვე სათესურს ხორᲑᲐᲚᲡ გორᲔᲚᲘᲡ არ შეᲭᲘᲚᲔᲡ, არᲩᲔᲕᲘᲗ და დაკვირᲕᲔᲑᲘთ იყოს დაᲬᲧᲔᲑᲣᲚᲘ და წარმᲐᲛᲐᲗᲣᲚᲘ საქმე.

ამ მხრით Ბ-ᲜᲡ კ. მესხს, მართალი უნდა ვსთქვათ, საყᲕᲔᲓᲣᲠᲘ არ ეთქმის.

ᲥᲣᲗᲐᲗᲣᲠ სᲪᲔᲜᲐᲨᲘ უფრო ხᲨᲘᲠᲐᲓ ნათარგმნ პიესებს თამᲐᲨᲝᲑᲔᲜ. მაგრამ პიესები არᲩᲔᲣᲚᲘᲐ: აზრიანი, საᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲔᲚᲘ, ᲭᲙᲣᲚᲘ მასწავლᲔᲑᲔᲚᲘ, ᲔᲚᲔᲚᲐᲜᲔᲑᲘᲗᲘᲗ სიმᲐᲠᲗᲚᲘᲗ სავსᲔᲚᲘ და ᲨᲠᲘᲐ და ᲒᲔᲛᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲗ გამᲐᲗᲐᲛᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲘ. ᲔᲠᲗ ᲐᲛ პიესათა შორის მოსახსᲚᲔᲜᲔᲑᲔᲚᲘᲐ ის პიესაც, რომᲔᲚᲘᲪ ᲬᲐᲠᲛᲝᲐᲠᲒᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ სᲪᲔᲜᲐᲖᲔ 30 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲡ. ᲐᲚ. ᲓᲘᲣᲛᲐ-ᲨᲕᲘᲚᲘ ᲫᲚᲘᲔᲠ ᲓᲐᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲔᲚᲘᲐ ᲓᲠᲐᲛᲘᲡ ᲬᲘᲠᲐᲨᲘ. მᲐᲡ ᲣᲠᲘᲠᲐᲕᲚᲔᲡᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲘ ᲣᲠᲘᲠᲐᲕᲚᲘ ᲐᲮᲚᲐᲜᲓᲔᲚ ᲓᲠᲐᲛᲐᲗᲣᲠᲒᲔᲑᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ, ᲧᲝᲕᲔᲚᲘᲒᲘᲗ ᲛᲘᲜᲐ ᲞᲘᲘᲡᲐ ᲐᲠᲘᲐ ᲡᲐᲡᲣᲚ. ᲛᲐᲠᲗᲘᲗ ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐᲗᲐ ᲛᲐᲠᲗᲘᲗᲘᲡ ᲔᲜᲘᲗ ᲐᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲡ, ᲦᲝᲠᲜᲘᲠᲐᲚᲘ ᲐᲦᲔᲚᲔᲕᲔᲑᲡ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲡ და მის გულში ღრმად ახᲔᲓᲔᲑᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡ, სიᲑᲠᲐᲚᲔᲚᲝᲑᲡ და სათნოᲑᲐᲡ უᲦᲕᲘᲫᲘᲑᲡ და უფრო ხᲨᲘᲠᲐᲓ დამᲨᲕᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲘᲚᲘᲢᲠᲘᲜᲒᲘᲡ თეᲐᲢᲠᲘᲓᲐᲛ. ათას ნაირად დაწᲧᲕᲚᲘ და დახᲔᲚᲐᲜᲯᲣᲚ საკითხავს ცხოᲠᲕᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲡ ისეᲗᲘᲡ ᲔᲚᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲗ და სიმᲐᲠᲢᲘᲗᲘᲗ გადასწᲧᲕᲔᲢᲔᲡ, რომ განᲪᲮᲝᲠᲔᲑᲘᲗ მოᲓᲘᲮᲐᲠ და ამᲑᲝᲛᲐ: „ᲐᲜ ᲡᲬᲝᲠᲐᲓ ᲐᲡᲔ ᲣᲜᲓᲐ მოიქᲪᲔᲡ ᲙᲐᲪᲣᲠᲘ ᲙᲐᲪᲘᲡ“! და მით შენს საᲣᲙᲔᲗᲝᲡᲚᲘᲡ ᲙᲐᲪᲠᲘᲠᲘᲡᲔᲚ ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐᲡ სადღაც მიმᲐᲚᲣᲚ ᲙᲣᲜᲯᲣᲚᲘᲡᲐᲛ ამᲝᲐᲧᲝᲤᲜᲘᲗᲘᲡ თავს.

„ᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲡ ᲨᲕᲘᲚᲘ“-Ს ᲨᲘᲜᲐᲐᲠᲡᲘ, მᲝᲙᲚᲔᲓ რომ მᲝᲡᲣᲚᲗᲐᲗ, ეს არის.

მთელი დრამა ტრიალᲔᲑᲡ უმთავრესად ოთხᲘ-ᲮᲣᲗ მომᲥᲛᲘᲓᲔᲑᲘᲗ.

მონტეგლენ (ᲥᲣᲯᲘ-ᲨᲐᲚ დადიანი) ხომალდის კაპიტანი 48 წლისა. პატიოსანი, სულგრძელი, დინᲯᲘᲡ და ᲨᲔᲣᲠᲧᲔᲒᲔᲚᲘᲡ ᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲘᲡ პატრონი, მოყვარული, მფᲐᲠᲔᲚᲘ და მეგობარი თავის ᲪᲝᲪᲚᲘᲡა. «მე მწᲛᲐᲡ მხოლოდ მოვალეობაო», ამᲑᲝᲛᲡ ერთ ადგილას.

მონტეგლენის მეᲣᲦᲚᲔ—ეფ. მესხისა—30 ᲬᲚᲘᲡა, ნაზი და გრძნობიერი არსება, თავ-დავიწყებით მოყვარული და თაყვანის მცᲔᲛᲔᲚᲘ თავის ღირსᲔᲣᲚᲘᲡ ქმრისა, რომᲔᲚᲘᲛᲪ იგი იხსნა გაᲭᲘᲠᲕᲔᲑᲘᲡა და სიღატაკისაგან, მის სრულ ᲑᲔᲯᲜᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ერთი რამ უᲬᲚᲘᲡ მხოლოდ ᲮᲔᲚᲘ—ეს გახლავს მისი, ᲔᲒᲠᲔᲯᲘ წოდᲔᲑᲣᲚᲘ „ᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲡ ᲨᲕᲘᲚᲘ“, იმ დროს შეძᲔᲜᲘᲚᲘ, როᲪᲐ იგი ᲯᲔᲠ კიდევ გაუთხოვარი იყო. ეს საიდუმᲚᲝ სტანᲯᲐᲕᲡ, რადგან ᲕᲔᲠ მოუᲮᲔᲠᲮᲔᲑᲐ, თავის საყᲐᲠᲔᲚᲘ ქმარს გაუმᲫᲦᲐᲕᲡ.

ადრიანა—ᲩᲮᲘᲔᲚᲘ ქალი—11 ᲬᲚᲘᲡ ბაᲭᲕᲘᲐ, უკანონოდ შობილი, ᲐᲦᲡᲐᲮᲠᲔᲚᲐᲓ მიᲑᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ერთს გლᲔᲮᲘᲡ ოᲯᲐᲮᲨᲘ სოფლად, ᲡᲐᲪᲐ ის ᲭᲙᲣᲐᲡა და გულის სახᲠᲓᲝᲡ ᲕᲔᲠᲐᲤᲔᲠᲡ იᲠᲘᲕᲘᲓᲐ, მაგრამ თვით მისმა უᲑᲔᲯᲣᲠᲜᲐ მᲓᲒᲠᲛᲐᲠᲔᲑᲐᲛ ᲐᲓᲐᲠᲔᲕᲔ გაუᲮᲡᲜᲐ გონება და აᲮᲠᲐ და, რასაც ᲭᲙᲣᲗᲘ ᲕᲔᲠ სᲬᲠᲓᲔᲑᲐ იმას რᲐᲦᲐᲪ საᲝᲪᲐᲠᲔᲡᲘ რამᲔᲪ რომ გამოსულიყო, მაინᲪ შემოსავალი დიდი ᲔᲫᲚᲔᲑᲝᲓᲐ მის რᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐᲡ.

ᲩᲕᲔᲜᲘ იმედᲘᲗ მით უფრო საᲡᲣᲤᲫᲚᲘᲐᲜᲘ იყო, რომ თვით «ᲙᲕᲐᲚᲘᲡ» რᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ ᲑᲔᲕᲠᲘ რასმე გვპირᲔᲑᲝᲓᲐ; გვპირᲔᲑᲝᲓᲐ სწორᲔᲚ იმას, რაც მოᲗᲝᲮᲝᲕᲔᲑᲓᲐ დღეს სᲠᲘᲝᲜᲘᲡᲬᲚᲘᲡ დრᲝᲒᲐᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲗᲘᲡ გამᲪᲔᲛᲐᲡ. აი რას გვპირᲓᲔᲑᲝᲓᲐ: „ᲐᲛ ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘᲡ დანᲐᲨᲜᲣᲚᲔᲑᲐ იᲬᲔᲑᲐ: 1, განᲐᲕᲘᲗᲔᲚᲝᲡ საქᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲨᲘ და ᲧᲝᲕᲔᲚᲡ ქᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲝᲯᲐᲮᲨᲘ სწᲠᲐᲕᲚᲐ-მეᲪᲜᲘᲠᲔᲑᲐ; 2, საᲡᲣᲤᲫᲚᲘᲐᲜᲐᲓ გამᲝᲘᲪᲕᲚᲝᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ცხᲝᲠᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ და იმის საᲭᲘᲠᲝᲛᲝᲑᲐ; 3, მᲘᲡᲪᲔᲡ მას მᲔᲪᲜᲘᲠᲔᲑᲘᲡ საᲨᲣᲚᲔᲑᲘᲗ გარᲯᲕᲔᲣᲚᲘ პასუᲮᲘ და 4, ადᲔᲚᲘ გასაგები ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲔᲜᲘᲗ შეᲐᲯᲐᲠᲝᲡ კითხვა ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ საᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐᲡ“. გაზეთი ნახᲐᲢᲔᲑᲘᲜᲘᲡ უნდა ყოფᲘᲚᲘᲧᲝ, და მის შᲣᲓᲛᲘᲗ თანამᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ უნდა ყოფᲘᲚᲘᲧᲝ ᲐᲯᲐᲙᲘ.

ᲔᲚᲚᲐ ᲬᲘᲜ ᲒᲕᲘᲬᲣᲧᲘᲐ მთელი ᲬᲚᲘᲡ „ᲙᲕᲐᲚᲘᲡ“ ნომᲠᲔᲑᲘ და, მᲐᲡᲐᲡᲐᲓᲐᲛᲔ,

---

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲒᲐᲪᲘᲠᲣᲤᲐᲒᲣᲚᲘ ᲘᲛᲘᲓᲘ.

(ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ პᲘᲠᲕᲔᲚᲘ)

I

Гора родила Мышь!..

რუსული ანდაზა

თუ საზოგადოდ უᲑᲠᲐᲚᲔᲛ იმედის გაᲪᲘᲠᲣᲤᲐ საᲬᲧᲔᲜᲘᲐ, ᲔᲠᲗᲘ-ᲐᲡᲐᲓ უფრო საᲬᲧᲔᲜᲘ და სამᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲐ, როᲓᲔᲡᲐᲪ გიᲪᲘᲠᲣᲓᲔᲑᲐ, სრულიად გიᲭᲐᲠᲬᲧᲚᲓᲔᲑᲐ დიდის ხნით შენის გულის სიღრმეში ფუფუნებით ნახᲐᲠᲔᲚი იმედი.

ᲑᲔᲕᲠᲘ ვისმე უკიᲭᲘᲜᲔᲑᲔᲑᲔ დღეს ᲩᲕᲔᲜᲨᲘ საქᲫᲔᲚᲘᲡ საქᲛᲔᲑᲘᲡადმი გულᲪᲝᲠᲑᲝᲡ და გაᲣᲠᲯᲔᲚᲝᲡᲐᲡ. ამᲑᲝᲛᲔᲑᲔᲑᲔ, რომ სიᲛᲘᲛᲔᲠᲔ მᲐᲛᲣᲚᲘᲡ ᲨᲕᲘᲚᲘᲡ, ᲜᲐᲪᲕᲚᲔᲚᲘ საზოგადოᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ მოᲛᲖᲐᲓᲕᲔᲤᲝᲠᲛᲘᲡა, მᲘᲡᲪᲔᲛᲘᲐᲜ დᲐᲛᲐᲛᲑᲝᲚᲘᲡ ᲞᲔᲡᲚᲘᲛᲘᲖᲛᲘ და ᲣᲠᲬᲛᲣᲜᲝᲔᲑᲘᲡაᲝ. მᲔᲠᲔ სად უნდა ᲕᲔᲓᲘᲗᲝᲗ ამ

ᲐᲗᲐᲗᲐᲡ გვᲐᲠ მᲐᲢᲧᲣᲐᲠᲐ ᲔᲥᲘᲛᲑᲐᲨᲔᲑᲘ. ᲐᲜ-კი რა ᲰᲥᲜᲐᲡ ᲮᲐᲚᲮᲛᲐ, ᲕᲘᲡ მიᲰᲛᲐᲠᲗᲝᲗ? სიღნაღში წავიდნენ? იქიდგან ნასწავლ მკურნალის მოყვანა და ავადმყოფის ᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲐ მამასისხლად უᲯᲓᲔᲗᲐᲗ, ფერშლები კიდევ აქ არ არიან. თუმცა მთელი სიღნაღის მაზრა თავის ხარᲯᲘᲗ ინახავს ერთ ექიმს და ორ ფერშალს, მაგრამ ისინიც სოფ. ველისციხეში—თელავისა და სიღნაღის მაზრის საზღვარზედ იმყოფებიან. ამა, იქიდგან 40—60 ვერსის მანძილზედ, რას გაგწყობენ? არ იქნება ურიგო ამ გარემოებას მიაქციონ ყურადღება. ამათ სადგომათ უნდა აირჩიონ სიღნაღის მაზრის შუა ადგილი. ამისთანა ადგილია სოფელი ბაკურციხე, სადაც უკვე არსებობს კერძო აფთიაქი, ექიმიც რომ ᲰᲥᲕᲐᲜᲓᲔᲗ, ძლიერ კარგი იქნება. ამისთანავე აფთიაქი ქვემო მაᲩᲮᲐᲐᲜᲨᲘაც რომ იყოს თავის ექიმითა, მაშინ ხომ აქაური მკითხავებს ლილახანა წაუხდებათ და ქიზიყელებსაც ეშველებათო.

ამას წინად სოფ. ბოდბეში იყო აქაური პოლიციის ბოქაული ბ-ნი ლ. ანდრონიკაშვილი, შეᲰᲧᲐᲠᲐ ბოდბის საზოგადოება და ბევრ სხვა-დასხვა საქმეებზედ ელაპარაკა. სხვათა შორის, ყურადღება მიაქცია აქაურ დუქნებსა და სკოლას და უᲩᲘᲜᲐ ხალხს, რომ ექვს უხეირო დუქნის მაგიერ ერთი რიგიანი დუქანი იქონიეთ, ნუ ეᲗᲘᲛᲔᲕᲘᲜᲔᲑᲘᲗ ამდენ სხვადა-სხვა მედუქნეებსაო. სკოლის შესახებ უთხრა: „ბოდბის საზოგადოება ხალხის სიმრავლით და შეძლებითო სხვა სოფლის საზოგადოებაზედ წინა სდგას, მაგრა მსწავლა განათლებით-კი უკან ხართ ჩამორჩენილიო. თქვენზედ მცირე და ღარᲩ სოფლებში რიგიანი სკოლები აქვთო და თქვენ-კი აქამდის ერთი კარგად მოწყობილი სკოლა ვერ მოგიხერხებიათო. თუმცა ერთი სმრᲔᲕᲚᲝᲜ სკოლა გაქვთ, მაგრამ რა გამოვიდა? ეს ორი წელიწადია მთავარი უსასყიდლოდ ასწავლის თქვენს შვილებს და ათას გაᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ითმენს. სად გაგონილა, უფასო, მშიერ მწყურვალე მუშა საქმეს გულ-დადებით აკეთებდეს?!. თუ გინდათ, რომ თქვენმა შვილებმა ისწავლონ და მასწავლებელიც ᲑᲔᲯᲘᲗᲐᲓ მოიქცეს, უნდა სკოლის სასარგებლოდ ორმოც-და-ათი თუმანი გაიღოთ და ამ ფულით სკოლაც სრულებით დაკმაყოფილდება—შეშითა, მოსამსახურე ბიᲜᲘთა, ᲒᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ნივთებით და მასწავლებელითაო; იმედი მაქვს, თქვენდა სასარგებლოდ, ამ ჩემს თხოვნას უარს არა ᲰᲥᲝᲤᲗ, განაᲩᲘᲜᲔᲑᲘᲗ შეადგენთ და ხელსაც მოაწერთო. ბოქაულის აზრი სოფლის საზოგადოებას ძრიელ მოეწონა და სრული თანხმობა გამოუცხადა.

თ. ბოდბელი

Ს. ᲚᲐᲨᲔ (ᲗᲝᲠᲐᲞᲐᲜᲘᲡ ᲛᲐᲖᲠᲐ). ძველი მოძღვარი გარდაგვეცვალა და ახალგაზდა დავᲒᲘᲜᲐᲨᲔᲡ. ახალს მოძღვარს ხალხი საზოგადოდ ყველგან ᲘᲬᲘᲜᲘ თვალით უᲪᲥᲔᲠᲘ. მოხუცი, რაც უნდა ᲔᲡᲘᲜᲐᲕᲘᲡᲔᲚᲘ იყოს, უფრო მოსწონთ, ვიდრე ახალგაზდა. იქნება ახალგაზდა მღვდელნი ᲐᲨᲐᲕᲔᲑᲓᲔᲜᲘ რასმა, მაგრამ რომ ისინი უფრო სასარგებლონი იქნებიან სოფლისათვის, ეს ნამდვილია. ᲯᲔᲠ ისა, რომ ნასწავლი არიან და ტფილისის სასულიერო სემინარიაში კურს-დამთავრებულნი; მერეა-და, ვიდრე მღვდლად წავიდოდნენ სამრᲔᲕᲚᲝ, ან სოფლის სკოლის მასწავლებლად არიან ხოლმე. ჩვენი ახალი მღვდელიც პირველში სამრᲔᲕᲚᲝ სკოლის მასწავლებლად იყო და ურიგოდაც არ მიჰყავდა საქმე. მაᲗᲐᲡᲐᲓᲐᲛᲔ, იმედია, რომ ჩვენს სოფელშიც მოიხდომებს და მოახერხებს სამრᲔᲕᲚᲝ სკოლას და თავის ცოდნისა გა გამოცდილების წყალობით რიგიანად წაუძღვება კიდეᲓ. თუ მღვდლებმა და სოფლის მასწავლებლებმა მხᲔᲝᲜᲝᲗ და ᲑᲔᲯᲘᲗᲝᲗ ერ გამოიჩინეს, ხალხს არა ᲩᲐᲒᲜᲬᲘᲚᲘᲡ-რა და ᲪᲝᲢᲐᲝᲠᲓᲜᲐᲓ მაინᲪ წინ არ წასწიეს ან გონებით, ან ქონებით, თქვენი მტერი, ჩვენ დავიქვეითებთ და გავწყალდებით.

აქეთაც წელს ცუდი მოსავალი იყო. ნახᲔᲕᲐᲠᲡ არ მოსვლია წლის სარᲩ. მამულები არ უვარგა ჩვენს სოფელს. თუ კარგი ამინდებია, კიდეᲓ მოდის რამე, ხოლო თუ პატარა ცუდი ამინდები დადგა ᲘᲕᲔᲣᲠᲔᲑᲘთ. ᲗᲐᲠᲨᲐᲜ ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲒᲕᲐᲚᲕᲐ ᲘᲧᲝ, რომ ან რაც მოვიდა, როგორ მოვიდა. მოუსავლობას საქონლის ᲭᲘᲠᲘᲪ თან მოᲰᲧᲕᲐ და გაანახᲔᲕᲠᲐ სოფლის საქონელი.

მიᲮ. ᲑᲣᲩᲘᲫᲔ

შემᲓᲔᲒ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ საზოგადოᲔᲑᲘᲡ ერთობᲐ საᲒᲠᲫᲝᲑᲔᲚᲘ გაუᲬᲔᲡᲐ დრᲝᲒᲐᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რის გრძნობით არის მიხვედრილი. როცა მონტეგლენის ოჯახში შემოვა, ისე შეხვდება მონტეგლენის მეუღლეს—ავის დედას, რომელსაც კარგად იცნობს, და იცნობს, როგორც დედას, რადგან მონტეგლენის ცოლი ხშირად ინახულებდა ხოლმე თავის ბავშვს სოფლად, დიაღ, ისე შეხვდება, როგორც მისთვის სრულიად უცხო ქალს, რადგან კარგად ჰგრძნობს, რომ მათის ნაცნობობის გამეფილენება საწყენი იყო მისის დედისათვის.

ოტავი—კ. მესხი—33 წლისა, ქარაფშუტა და ცუღლუტი კაცია; მისი პირველი საქმეა უდარდელი ცხოვრება და სიამოვნებით დროს გატარება. ზნეობა და მოვალეობა სრულიად გაუგებარია მისათვის. მან შეაცდინა მონტეგლენის ცოლი ქალიშვილობაში და მიატოვა მერე. ეხლა აპირებს მზითვიანის ქალის შერთვას, რომელიც სრულიად არ უყვარს და ეზიზღება კიდევაც.

მადამ გიშარ—ნატ. მესხისა—35 წლისა მოსამსახურედ ნამყოფი უბრალო დედაკაცია, რომელიც უბრალად გამდიდრებული; გაზრდილობაში ბევრი რამ აკლია და იმ ყოფა ცხოვრებას ვერ იფერებს, რომელიც მოულოდნელად წილად ჰხვედრია, მაგრამ გონება მახვილია, გამჭრიახი და თან გულ-კეთილიცა. გაგონებით უყვარს თავის საქმრო ოტავი და მთელ თავის სასოებას იმაზედ ამყარებს; იცის, რასაკვირველია, თუ რა შვილიც არის ოტავი, მაგრამ მაინც უყვარს უზომოდ და ამის გამო ძლიერ ეჭიანობს და კვალში ჩასდგომია ოტავს: უნდა შეიტყოს ყოველივე წამი მისის ცხოვრებისა, როგორც წარსული, ისე ახლანდელი. ამ იუნეულობამ და კვალში ჩადგომამ მიიყვანა მონტეგლენის სახლში, სადაც ოტავი ეგულებოდა.

პიესის ნასკვი იმითი იწყება, რომ ოტავი მოდის მონტეგლენისას და მის მეუღლეს ეუბნება, ადრიანა მიიღე შენს სახლში, ვითომ სხვისი შვილიაო, თორემ მე ჯვარს ვიწერ და ბავშვის ჩემს სახლში შეხიზნება არ შემიძლია, რადგან ჩემი საცოლო ძლიერ იჭიანიაო. თუმცა მონტეგლენის ცოლის ბედნიერება ამით სრული შეიქმნებოდა, მაგრამ ის მაინც ვერ ჰბედავს. შემდეგ ოტავი მოელაპარაკება თვით მონტეგლენს და სთხოვს ბავშვის მიღებას. გამოუცხადება, რომ ადრიანა მისი ქალია, მაგრამ დედაზე ნამდვილს არას ეუბნება. მონტეგლენი სთანხმდება და ახარებს ცოლს საზრუნავი და გასართობი საგანი გიშოვეთო, მაგრამ ამ დროს მადამ გიშარი, რომელსაც უკვე გაუგია ოტავისგან სოფლიდამ ვიღაც ბავშვის მოყვანა, შემოიჭრება დაურიდებლად მონტეგლენისას და ცხარე ბაასს გაჰმართავს ოტავთან; იძულებულ ჰყოფს ოტავს გამოტყდეს, რომ ბავშვი მისი შვილია, თუმცა დედის შესახებ ვერაფერს იგებს ნამდვილს. ამას შემდეგ გადაწყვეტით ეუბნება ოტავს, ბავშვი ჩვენ უნდა წვიყვანოთო, და გასწევს დანარჩენ ამბის შესატყობად. ამასობაში როცა მონტეგლენის მეუღლე შეიტყობს ქმრისაგან, როგორ დატრიალდა საქმე, შეიტყობს, რომ ბავშვის წართმევას მიპირობენო; დაუწყებს ქმარს ჯერ შეგონებას, ბავშვი იმათს ხელში უბედური იქნებაო, მერე ხვეწნას და ბოლოს სასოწარკვეთილებით გოდებას.

ქმარი მიუხვდება და ეუბნება: „ადრიანა შენი შვილიაო“ ცოლი შეკრთება არ იცის, რა ჰქნას. უნდა ჩაუვარდეს ფეხ-ქვეშ, მოინანოს თავისი შეცოდება, რომ ამდენს ხანს ატყუებდა, მაგრამ ქმარი არ აძლევს ამის ნებას. მან კიდეც შეუნდო სულგრძელებით: «განა ქმნილება ღვთისა, ცოცხალი, გონიერი არსება, ცოდ-ველი, ტანჯული, მონანებული, მოყვარული და მავედრებელი ძალმიძს დასვაჯოვო»? ეუბნება და შემდეგ: შენ ხარ დედა, შენა ხარ კარგი, კეთილი, დედა, კეთილეული ხარო«

აᲔᲐᲜ შემდეგ მონტეგლენი გადაწყვეტს შვილად აიყვანოს ადრიანა კანონიერის წესით, მაგრამ ჯერ კიდევ უნდა გამოსცადოს ოტავის სიფლიდე და უგოლობა. შეგონებს—აიყვანე შვილი შენიაო, მაგრამ ოტავი ყოყმანებს, მადამ გიშარის დაუკითხავად ვერ ჰბედავს; მაშინ სთხოვს წინადგე მოწვეულ ნოტარიუსს, ოქში შეადგინეთ, მე ამიყვანია შვილად ადრიანაო. ამ დროს შემორბის მადამ გიშარი იმასაც თავის მხრით უშვილებია ადრიანა, მაგრამ გვიან-ღა. ადრიანა აწი მონტეგლენისას დარჩება და დედა ვეღარავინ წაართმევს შვილს. ბოლოს მადამ გიშარი გაიკიდეგ ის მიგვაჩნდა, რომ ხშირად გვესმოდა ამ გაზეთში ტკბილი და მაღალ-პოეტური ჰანგები აკაკისა; აქედამ გაისმა, სხვათა შორის, გულის წარმტაცი:

ცა-ფირუზს, სმელეთ-ზურმუხტო,
სულდა ჩამდგმელო მხარეო!
შენი ჯერ, შენთვის მოკვდება,
შენ-ზედ მაღლოვანრეო...

რასაკვირველია, ამ გვარის ჰანგებით არ გაიკურნება ღრმა იარები დღევანდელის ჩვენის ცხოვრებისა; მას სჭირდება სერიოზული წამლობა, სჭირდება ბეჯითი ხელი ხირურგისა, რომ ძირიანად ამოსჭრას სულის შეშაფუხებელი იარები; მაგრამ ამ სანატორელ მკურნალის ლოდინში გული გაგვიქავდებოდა, განწირულება, ქვეყანას-კი არა, თვით ზეკასაც დაგვიწყებდა, რომ გულს მალამოდ ეგ ციური ჰანგებიც მოჰკლებოდა.

საზოგადოდ არავისთვის არ არის კარგი იმ ზეცის დავიწყება, რომელიც ცხოველ-მყოფელის შუქით აკისკროვნებს უკუღმართ ცხოვრების გებს ნამდვილს თუ ვინ არის ადრიანის დედა, მიუბრუნდება თავის პატიოსანს საქმროს და ლანძღვით და გინებით გაისტუმრებს, გაგდებს მონტეგლენის სახლიდამ. ადრიანას-კი ნამდვილის კეთილის გულით მოესიყვარულება და ბოდიშის მოხდით გამოესალმება მასპინძელს.

(დასასრული ხვალ)

რუსეთი

სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრომ დაამტკიცა კურლიანდიის გუბერნიის სოფლის მეურნეთა საზოგადოების წესდება. წევრებათ შეუძლიანთ ყოფნა ყველა ამ გუბერნიის მეურნეთ, რომელნიც-კი წელიწადში ათს შაურს შეიტანენ ამ საზოგადოებაში. ეს სუბუქი პირობა წევრად გახდომისა მიზეზია იმისი, რომ იმიერ-ბალტიის მხრის სამეურნეო საზოგადოებანი მხნედ ჰმოქმედებენ და წევრებადაც მეურნენი მრავლად ჰყავთ.

—

როგორც უწყიან მკითხველებმა, სავაჭრო ხელ-შეკრულობა რუსეთსა და გერმანიას შორის უკვე მოწერილია და დამოწლოვებული, შემოღებული ორისავე მთავრობის თანხმობით. ეხლა საქმე იმაშია, ვისთვის უფრო სასარგებლოდ არის ხელ-შეკრულობა დადებული გერმანიისათვის, თუ რუსეთისათვის. მოსკოვის გაზეთები იმ აზრისანი არიან, რომ ეს ხელ-შეკრულობა დიდს ვნებასა და ზარალს მოუტანს რუსეთის მრეწველობასაო. ამავე აზრისაა გაზ. «Моск. Вѣдомости», რომელშიაც დაბეჭდილია წერილი პროფესორის ილოვაისკისა.

ინგლისის ჟურნალ-გაზეთების სიტყვითაც, ეს ხელ-შეკრულობა გერმანიისათვის უფრო სასარგებლოა და ხელ საყრელი, ვიდრე რუსეთისათვის. გაზეთი «Daily News»-ი ამბობს, რომ ეს ხელ-შეკრულობა მეუტრის თვალით გავსინჯეთ და დავიწყნდეთ, რომ რუსეთს უფრო ბევრი დაუთმია გერმანიისათვის, ვიდრე გერმანიას რუსეთისათვისაო.

ღრუბლებით მოცულს სიღრმეს კაცის გულისას; მით ეშმეტეს ჩვენ, შავ დღეში მყოფთ, არ მოგვიხდება ზეცის დავიწყება... პოეზია ხომ უპირველესი საშველებაა ამ ზეცის გახსენებისათვის, მასთან დაახლოებისათვის. ეგ ხიდია ცასა და ქვეყანას შორის გადებული, ისეთი ბეჯითი ხიდი, რომელიც დასაბამიდგანვე არსებობს, და სანამ კაცს კაცის სახელი ექნება, უთუოდ ამ ხიდზე უნდა იაროს. რომ პოეზია არ ყოფილიყო, კაცი კაცზე მგლობას ათას წილად უფრო ხშირად და უფრო ურცხვადაც გამოიჩენდა, ვინემ დღეს იჩენს...

ჩვენ კარგადა ვგრძნობთ, რომ საზოგადოდ პოეზიას და მის უმაღლესს მნიშვნელობას ჩვენი ქება-დიდება არ ეპირვება, და თუ ორიოდე ძველთაგან-ძველი მოსაზრება წარმოვუდგინეთ მკითხველს ამ საგნის შესახებ, ეს მისთვის, რომ ჩვენში ამ უკანასკნელს ხანებში ზოგიერთებმა ერთობ გადაეჯარბეს პოეზიის უარყოფაში: „ლექსების წერა—ეგ ჭკუა-ზჩატე კაცის ხელობააო, ჩვენ გვინდა საქმე და არა რაღაც პოეზიაო!“ ხმა-მაღლა გაიძახიან ეს უკანასკნელნი. რომ ეს უარმყოფელნი აღიპურვებოდნენ მხოლოდ უნიპოების წინააღმდეგ, მაშინ, რასაკვირველია, მათი აზრი და მიმართულება სათაყვანო იქნებოდა, მაგრამ, როდესაც საზოგადოდ პოეზიას უარჰყოფენ, ჩვენ გვიკვირს და ვერ გაგვიგია! ერთმა ჩვენმა გამოჩენილმა დრამატურგმა თავის პიესაში ერთს მომქმედს პირს დაადგმინა ქართველი პოეტები: „რომ შემეძლოს მოლექსეებს სასტიკად დაგსჯიდითო“,—ასე ექადება სბერალო პოეტებს ის ზემოდ ხსენებული კომედიის მომქმედი. რასაკვირველია, ამ მომქმედს ვერ დავწამებთ ნათესაობას ფამუსოვებთან და სკოზნიკ-დმუხანოვსკებთან. ამ პიესის დამწერმა კარგად იცოდა, რომ საზოგადოდ პოეზია არაფერს შეუშია, რომ ჭეშმარიტი პოეტი ყველგან და ყველასთვის საბით კაცობრიობის სასარგებლოდ საზოგადოდ (!), მინდა, რომ ამათივე სასარგებლო ვიყო სიკვდილს შემდეგაც. ამიტომ ჩემი გვამი დასჯის შემდეგ გარდაეცეს სამკურნალო მეცნიერების წარმომადგენელთ შესასწავლად და გამოსაყენებლადაო“.

სამკურნალო ფაკულტეტმა არ ისარგებლა ვალიანის ნება-რთვით და არც-კი გაუჭრიათ იმისი გვამი.

—

27 იანვარს პარიზში მცხოვრებ უცხო ქვეყნის ჟურნალისტების ერთმა ნაწილმა ნადიმი გაჰმართა ჟულ-სიმონის პატივსაცემლად. ჟულ სიმონმა სიტყვა წარმოსთქვა იმის შესახებ, რომ მწერლობა ვალდებულია და მოვალე მშვიდობიანობის აზრის დასამყარებლად იბრძოლოსო. დეპუტატმა დემონელმაც სიტყვა წარმოსთქვა ამ ნადიმზედ და დასახელა ის საკეთილო გავლენა, რომელიც უცხო სახელმწიფოებსა ჰქონიათ საფრანგეთზედ: ისპანიამა და იტალიამ აღაფრთოვანეს საფრანგეთის ხელოვნება და ლიტერატურა, გერმანიამ მე-XIX საუკ. საფრანგეთში შემოტანა თავისი ფილოსოფიური თვალთა ხედვის ისარი, ინგლისმა მე-XVIII საუკ. აღაფრთოვანა ვოლტერი და ენციკლოპედისტებიო.

ᲡᲐᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲝ ᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘ

ჩვენ სახალხო საქმიმო წიგნები.

3. საქმიმო ცნობები ვ. გუნიასი „საქართველოს კალენდარში“ 1894 წ.

(დასასრული *)

რაც შეეხება „საქმიმო ცნობებს“ ვ. გუნიას „საქართველოს კალენდარში“ 1894 წ., თუმცა ტერმინებში შეცდომები ბევრია, მაგრამ სულ არა-რაობას, ისევ ეგ ცნობები სჯობია. საჭიროა ავტორმა ტერმინები შეასწოროს და ლათინურ სიტყვების კორექტურაც გაასწორებინოს მცოდნეს. ამასთანავე ბევრგან აქვს ნათქვამი, რომ კარბოლის მჟავა (Acid. carbolie) პირდაპირ იხმარებაო. უეკველად უნდა გასწორდეს ეს ალაგი და დაიწეროს, რამდენი სიმაღე რამდენ წყალში გაიხსნას და ისე იხმარებოდეს. საზოგადოდ ერთი ან ორი ჩაის კოეზი სიმაღე კარბოლისა საკმაოა ერთ ჩაის სტაკანზედ ეს მიგვაჩნია, ეს ბოლოდ უნიკო მოლექსეებს აძაგებდა.

პირადად ჩვენც დიდი მტერი ვართ უნიკო მოლექსეებისა, ბრაზი მოგვდის, როდესაც მათს უნიკო ნაწარმოებს ვკითხულობთ. იმათი გამრავლება რომელსაც ქვეყანაში უტყუარი ნიშანია ამ ქვეყნის დაქვეითებისა, უკან-მსვლელობისა. დღეს, როდესაც ყველგან ცხარე ომია გამართული საეკლესიოში ასპარეზზე და საზოგადო წარმატება დამოკიდებულია საზოგადოების თითოეულ წევრთა შორის შრომის განაწილებაზედ, ეგ ლეგიონი ძალათ-პოეტთა საზოგადოების მუქთა-ხორებად (паразиты) უნდა ჩაითვალონ; ხოლო საზოგადოება, რომელსაც ბევრი მუქთა-ხორები ჰყავს, წარმატების გზას ვერ დაადგება; ვერც ის გაზეთი დაადგება წარმატების გზას, სადაც ეგ მუქთა-ხორები დაიბუდებენ. გაზეთი „კვალი“, ყველასათვის მოულოდნელად, სწორედ ამგვარ მუქთა-ხორების თავშესაფარ, ბუდედ გარდაიქცა. მოხდა სწორედ ის, რასაც ყველაფერზე ნაკლებ მოველოდით.

ილ. პონტელი

(დასასრული ხვალ)

თამამად შეგვიძლიან ვიკითხოთ: შესრულა თუ არა „კვალის“ რედაქციამ ეგ პატიოსანი დაპირება?

III

„კვალის“ პირველი ნომრები რომ გამოვიდა, სწორე მოგახსენოთ, ცოტათი სირცხვილის ფერმა გადაგვკრა, იმიტომ ასაფრენად განმზადებული ფრთები ნელ-ნელა ჩამოგვიცვივდა; ეკვი შეგვეპარა, ვი თუ მოვსტყუვდითოქო. ჩვენ მოველოდით ხეირიანს ნახატებს და მათ მაგიერ „კვალმა“ სწორედ ისეთი ნახატები მოგვაჩეჩა ხელში, როგორნიც ლეუხინისა და მანუხინის მიერ გამოცემულს საბაზასხანო წიგნაკებს აქვს ჩართული. ჩვენ მოველოდით მდიდარს და სერიოზულს შინაარს და მის მაგიერ „კვალს“ თავიდანვე აზრთა ნაკლებობა და სისუსტე დაეტყო; მაგრამ, წარმოიდგინეთ, თავს მაინც არ გაუტყდით. ჩვეულებისამებრ ვინუგეშეთ თავი: ჯერ „კვალი“ ეხლა იდგამს ფეხს და ამისთვის ბევრი არაფერი მოეთხოვება-თქო. სანუგეშოდ

ქან ნადუღ და გაციებულ წყალში გაიხსნას.—ერთ ალაგასაც (согрѣвающій компресъ) აქეს აწერილი: ჯერ ტილო, მერე ფლანელი და მერე კლიონკა დაიფარეთო. ეს შეცდომაა. ჯერ უნდა ორ-სამ კეცი ტილო ძრიელ ცივ წყალში დასველოთ, მერე მაგრა გამოსწეროთ და დაადოთ, საცა გსურთ ტიტველ ალაგზე. ტილოს ზემოდან ინგლისური მუშამა (английская прозрачная клеенка) უნდა დაიფაროთ, ისეკი რო მუშამის (კლეონკის) ნაპირები სრულებით ჰფარამდეს და ტილოს ნაპირებზედ ერთი თითის დადება მეტი იყოს. ამას შემდეგ უნდა ფლანელის ნაჭერი ან შალის ნაჭერი დაიფაროთ, რომ ესეც ცოტა მეტი იყოს კლეონკის ნაპირზედ და ბოლოს თბილი რამ კარგად შეეხვიოთ, რომ არ საიდგან ჰაერმა არ შეატანოს. თუ კარგა ხელოვნურად გაკეთდა, ის ალაგი ისე გახურდება, როგორც თონე, თორმეტ საათში ერთხელ უნდა გამოეცვალოს.—ამ გვარი კომპრესი ბევრს შემთხვევაში სწორედ რომ უებარი წამალია.

ბოლოს ვისურვებთ, რომ ჩვენი სწავლული ქართველი მკურნალები არ თითკოლებდნენ და ხალხისთვის სასარგებლო საექიმო რამ დარიგებას ჭ წამლობას დასწერდნენ, რადგან მოთხოვნილება, როგორც სჩანს, დიდია. თორემ „სიმრთელის კიდობანიც“ მეორედ დაიბეჭდება და მ. ლომბაშიძის კარაბადინიც, მგონი, მესამედ თავს დაგვიკრავს.

ზიარელი პროვიზორი

გასართობი

—

საფრანგეთის მწერალი-ქალი ქნი სტალი ძალიან დიდად აფასებდა იმ გარემოებას, რომ ტალეირანი ყურადღებას აქცევდა და ალერსიანს სიტყვას არ აკლებდა. ამასობაში ტალეირანს ერთი ტუ-ფა ქალი მოსწონდა, სტალის კარგი ნაცნობი, და იმას ეკლებოდა თავზედ. როდესაც ორივე ქალი ერთად იყვნენ მოხერხებული დიპლომატი ისე ზრდილობიანად და თავაზიანად იქცეოდა ორივესთან, რომ თუმცა ბევრი ადევნა თვალყური ქ-მა სტალმა, მაგრამ ვერ მიმხვდარიყო. მე უფრო მოვწონვარ, თუ ეს ქალიო. ბოლოს ვეღარ მოითმინა ქ-ნმა სტალმა და გადაჭრითა ჰკითხა ტალეირანს:

— გულ-ახლილად გამოტყდით, ჩვენ ეს ორი ქალი რომ ვირჩობოდეთ, ჯერ ჩემი გადარჩენა არ მოგვიყოდოდათ ფიქრად?

— შეიძლება აგრეც მოხდეს, ჩემო ბატონო, უპასუხა მშვიდად დიპლომატმა: რადგან, როგორც მითხრეს, თქვენ მშვენივრადა სცურავთ თურმე წყალში.

**

ერთმა კაცმა ქალიშვილი დანიშნა და დიდი წვეულება გაჰმართა. დღესასწაულზედ თავი მოიყარა ყველა იმისმა ნაცნობმა და ნაცნობის ნაცნობმაც-კი. ამის გამო დიდი სივიწროე და უადგილობაც იყო და ის ხომ აზკარაა, რომ სადაც სივიწროვეა, იქ სიამოვნებაც ძნელია. აქაც ასე მოხდა: მრავალნი ერთმანეთის უკნობნი აჩრდილებსავით დადიოდნენ და ერთმანეთს სინანულით ეუბნებოდნენ, რაზედ მოვტყუვდით და მოვეყოთო. ერთს ფანჯარასთან რამდენიე ყმაწვილი კაცი იდგა და ამ ლაპარაკში იყვნენ. ამათთან მივიდა ერთი ქალარა შერთული კაცი და დაელაპარაკა:

— მგონი ძალიან მოწყენილები ხართ, ბატონებო.

— როგორ არ ვიყენეთ მოწყენილნი, როდესაც აქ სწორედ ეშმაკიც ვერას გიგიბს. არავის არა ესმის-რა, დარბიან, ეხეთქებიან ერთმანერთს, არიუნ დრეულნი არიან... არა, მე აქ არ დავდგები.

— ან მე რაღა დამაყენებს.

— მეც წამოვალ.

— თქვენ, მოწყალენო ხელმწიფენ. თქვენ-კერძებით? მიუბრუნდნენ ბაღარა-შერთულს.

— სამწუხაროდ, ვერ ჩენ.

— განა აქ ყოფნით სიამოვნებას ჰხედავთ რასმე?

— პირ-იქით, დიდად უსიამოვნოდა ვარ, თქვენზედ მეტად, ბატონებო, მაგრამ რა გაიწყობა...

— რა ძალა გადგათ, რა ვქნა, დაიხურეთ ქუდი და გზას გაუდექით.

— არ შემიძლიან: მასპინძელი გახლავართ.

გამოსაძებელი ცნობა

—

ახალი საშუალება გუდაბერჩის ხმარებისა. თუ ტანი საცმელი დაგვსთ და ან გაიჭრით როგორმე გასსწორეთ ის გახეული ადგილი ისე, რომ პირასპირ მოკიდეს, მერე ადეთ თხელი ნაჭერი გუდაბერჩისა, მოსჭერით სწორედ იმოდენა ნაჭერი, რამოდენაც დახეულია და დაადეთ იმ ადგილს ზედ. მერე ცხელი უთო გეჭუსეთ გუდაბერჩზედ. გუდაბერჩი ისე შეეკვნიერად შეკერთების ამ დახეულს ადგილებს, რომ სრულიად არა შეეტყობა-რა.

დეპეშა

3 თებერვალი

პეტერბურგი. სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრომ რამდენიმე კაცი გაჰგზავნა სამხღვარ გარედ ღვინის დაყენების შესასწავლად.

ირკუტსკი დღეს ოლქის სამხედრო სასამართლომ სოფ. მოლოდისში მთელის ოჯახის ამომწყვეტეთ განუჩინა სამს სიკვდილი ჩამორჩობით, ერთს კატორგა უვადოდ, ორს—კატორგა 15 წლით და ორს—დაპატიმრება წლი-ნახევრის ვადით.

ბერლინი. როცა ვილჰელმსგაფენში წაბრძანდება იმპერატორი, 19 მარტს თავადს ბისმარკს ინახულებს ფრიდრიხსრუეში. იმპერატორი მიბრძანდება ფრიდრიხსრუეს ნაშუადღევს, ხოლო დაბრუნდება უკან იმ ღამესვე.

პეტერბურგის ბირჟა, 1 თებერ.

	მეოდენ ლობა.	გამყიდ ველობა.	ბოლო ფასი.
	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
ხუთ-მანათიანი ოქრო .	— ,,	7_{746}	7_{746}
ტამოჟნის კუპონები .	— ,,	149	$149^3/_4$
მანეფიანი ვერცხლის ფული.	— ,	— ,,	— ,,
$5^0/_0$ პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი . . .	— ,,	— ,,	$242^1/_4$
—მეორისა		— ,,	$226^1/_4$
$4^0/_0$ მესამე სესხისა. .	— ,,	— ,,	— ,,
სახელმწიფო თავდა-ზღაურობის ბანკის მომგებ. ფურცელი .	— ,,	— ,,	$190^1/_2$
გირავნობის ფურცელნი ტფილისის ბანკისა:			
$6^0/_0$	$100^1/_4$	— ,,	— ,,
$5^0/_0$	$98^3/_4$	— ,,	— ,,
ქუთაისის ბანკის $6^0/_0$.	$100^1/_4$	— ,,	— ,,
$5^0/_0$.	$98^3/_4$	— ,,	— ,,
$5^0/_0$ ობლიგ. ტფილისის ქალაქის საკრედიტო საზოგადოებისა	$98^1/_4$	— ,,	— ,,

განცხადებანი

კახეთის ახლად შემდგარს ვენახების პატრონთა ამხანაგობა, დაარსებულია ინ ა ზრით, რომ ადგილობრივ და შიდა რუსეთის ბაზრებში გაიტანოს ნამდვილი კახური ღვინო ამ ამხანაგობის წევრთა ვენახებისა. ამ ხანაგობა მოაქმედებას დაიწყებს ამა წლის 5 თებერვალიდგან.

ნარდად და წვრილ-წვრილად გაიყიდება ტფილისს, ამ საზოგადოების საწყობ სარდაფებსა და მაღაზიებში; 1) მიხაილოვის ქუჩაზედ, სლივიცკის სახლში; 2) ერევნის მოედანზედ, თამამშოვის ქარავსლაში.

(10—2)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკიაში, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდ.

დილაობით:

ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. იმათ, ვისაც სჭირს სნეულებანი: სახირურგიო ვენერიული და სიფილისი.

ე. მ. ჩიქოანი, 9—10 საათ. სნეულებანი: თვალისა და ნერვებისა—ტანში ტკივილებისა.

დ. გ. რუდგოგოსკი, 10—11 საათ. სნეულებანი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა სქესისა.

ი. ფ. ბროტასევიჩი, $11^1/_2$—$12^1/_2$ საათ. სნეულებანი: ყურისა, ყელის, ცხვირისა და გულ-მკერდისა.

ექიმი ქალი ა. მ. ტურბოგოიჩი. $12^1/_2$—1 საათ. სნეულებანი. დედათა სქესისა.

ა. ბ. კარაბეტიანცი, 1—$1^1/_2$ საათ. სნეულებანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

საღამოობით:

ა. გურეკ, 6—7 საათ. სნეულებანი: ვენერიული და შინაგანი.

ბ. ა. ნავასარდიანი, 7—$7^1/_2$ საათმდის.

ე. ი. ფრანცუსი, 7—$7^1/_2$ საათ. სნეულებანი: ყურისა, ყელისა, და ცხვირისა, ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით.

რჩევა-დარიგების და რეცეფტის დაწერის ფასი ათი შაური; ფასი კონსილიუმის და ოპერაციებისათვის—მორიგებით. სამკურნალოს საწოლიცა აქვს ავადმყოფთათვის.

დარეკტორი სამკურნალოსა დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

ბალახეულის კრამელი

ხველების წამალი

„ᲑᲔᲠᲪᲘ ᲑᲝᲜᲘᲡ“

ბ. სე